Nevinně popraven.

Po dlouhém, posledním vnitřním zápase rozhodl se, vyhledati prostřednictví přítele Jeana Trescou. Psal mu:

"Drahý příteli! Ze klidu a samoty, které bylo mi dosti dopřáno, když se mi zdraví pomalu navracelo, velmi mnoho a důkladně jsem přemýšlel o sobě samém. Nyní nabyl jsem úplné jistoty, co se týče mojí lásky ke hraběnce z Vidionu.

Snad se ještě pamatuješ, jak jsme druhdy čtli společně jednu knihu, která mimo jiné obsahovala následující tvrzení:

"Největší, ano často jediné kouzlo provdaných paní záleží v tom, že mají muže. Odstraňte muže a láska k ní zanikne."

Tys dokazoval pravdivost onoho tvrzení a já popíral jeho oprávnění. Nyní však nahlížím, že jsi měl pravdu, neboť prodělávám sám na sobě toho zkušenost.

Od té doby, co je hraběnka z Vidionu svobodnou, miluji ji méně, anebo snad — abych se vyjádřil docela upřímně — stala se mi lhostejnou.

Nemám odvahy, abych osud její ke svému připojil. Příčí se mi, abych dále zatajoval pravdu.

Prosím tě, abys zprostředkoval rozluštění. Dávám ti neobmezenou plnou moc a jsem přesvědčen, že tvoje přátelství k paní hraběnce učiní jí ránu tuto méně citelnou.

Neodsuzuj mne, ale hleď na moje jednání podle zásady: "Neneseme menší zodpovědnost za lásku, kterou cítíme, nežli za lásku kterou necítíme."

Ostatně buď jist přátelstvím

Tvého Hektora.

Když Jean Trescou tento list otevřel, byl rozhořčen.

Pohoršující jednání Hektorovo bylo mu nepochopitelno.

"To je počínání nečestné!" volal, "ačli se nemám domnívati, že pozbyl rozumu."

Takovou měrou se nepohrává se srdcem dámy vážené, — s takovou lehkostí neodmítá žádný počestný muž lásku, o kterou se před krátkou dobou tak horlivě ucházel.

Ubohá Marta! Má skutečně tak málo štěstí v lásce jako v manželství.

Po manželovi který ji klamal, následuje muž, který ji klamal a jenž jí opovrhuje.

Při pomýšelní na bolest, kterou bude hraběnka trpěti, až tuto zprávu uslyší, upadl Jean Trescou do tak velikého hněvu proti Hektorovi, že si předsevzal přerušiti s ním každý přátelský poměr.

Jeho model nemálo se divil, když malíř v rozčilení pobíhal po atelieru sem a tam a sám k sobě mluvil:

'A takovému člověku přinesl jsem v oběť vlastní štěstí! Vždyť já miloval Martu dříve nežli on, já však ustoupil a potlačil jsem svoji lásku. Nyní je viděti následky mé oběti."

Po malé přestávce pokračoval umělec:

"Ach, jak pošetilé je to lidské žíti! Všecko chodí v něm obráceně. — Kdyby hraběnka z Vidionu byla mne uznala za hodna svojí lásky, byl bych jí byl s radostí věnoval celý svůj život a ona bezpochyby byla by bývala se mnou šťastna. Než nikoli, ona se musila nadchnouti pro jiného, který ji pak odmítne, jako by byla docela obyčejnou ženštinou.... Opravdu, člověk mohl by nad lidstvem zoufati."

Poněvadž cítil, že nebude toho dne schopný k další práci, propustil model a odebral se k hraběnce.

Hraběnka byla velice překvapena jeho zaražeností a ptala se ho starostlivě:

"Co je vám? Jste nemocen?"

Když Jean hned neodpovídal, pravila dále s obavou ještě větší: "Či obdržel jste nepříjemné zprávy z Marvilu?"

Ačkoli se Jean na tuto rozmluvu pečlivě připravil, přece jej tato otázka nemálo zmátla.

Po malé chvíli odpovídal s povzdechem:

"Ovšem, jsem dnes poslem nepříjemné zprávy."

"Co jest?.... Navrátila se nemoc? Mluvte! Nic mi nezatajujte. Prosím vás za to!"

"Nikoli.... není nemocen."

"Ale snad jeho matka?...."

"Také ne!"

"Jaká tedy je to nepříjemná zpráva?"

Jean neměl odvahy, aby jí ono osudné sdělení učinil.

Proto vyňal dopis Hektorův z kapsy a mlčky jí jej podal.

Pročetla list.

Ani slzy neuronila ani slova stesku nepronesla, ale když list odevzdala malíři zpět, klesa ve mdlobách do křesla....

— — — — — — — — — —

Nejbližšího dne obdržel Hektor Laurier následující řádky:

"Když list, který jsi mi poslal, přečetla, upadla bez vlády do křesla; ale prudkost rány ji nezlomila. Nyní jest již úplně zotavena a zítra zmizí asi poslední stopy rozechvění. — Odpouští Ti!.. Nemohu ti nic lepšího přáti, než abys mohl sám sobě odpustiti.

Jean Trescou."

Od této chvíle byl pro Hektora život nesnesitelnou trýzní.

Uzamkl se do svojí pracovny a dlel tam po celé dny o samotě, oddávaje se bolesti, která jej bezmála o smysly připravovala.

Každou návštěvu bez podmínky odmítal.

Pan Beulette a doktor Regny několikráte se dostavili, poněvadž ale nebyli nikdy přijati, nepřišli více.

Osamělým a opuštěným zůstával nyní stále druhdy hostinný dům rodiny Laurierovy.

Když ptal se někdo doktora po stavu jeho pacienta, potřásal rameny; ale když bylo na něj dále naléháno, oznamoval lékař, že nemoc zanechala nervosní podrážděnost.

Brzy kolovala městem pověsť, že advokát Laurier sešílel.

Pověsť rostla. Jednotlivci dovedli vyprávěti, že Hektor občas zuří, že řve jako zvíře divoké, že každého chce rozsápati, kdo se k němu přiblíží.

Školní dítky, když musily večer po náměstí, urychlovaly kroky, jdouce kolem domu "šílencova". A věru nescházelo mnoho, aby se ony zprávy staly pravdou.

Hektor neustálou samotou, ve které výhradně se oddával myšlénkám, jež jej trápily, byl uveden ve stav, jenž od duševní choroby nebyl příliš vzdálen.

Nepsal a nečetl nic více.

Spisy týkající se procesů dosud nevyřízených rozeslal svým soudruhům se žádostí, aby procesy provedli, poněvadž on potřebuje nerušeného klidu. Na jeho stole byly narovnány již celé stohy časopisů, které ani neotevřel, tím méně pročetl.

Jednoho dne nevědomky sáhl po čísle "Figara" a vzal je do ruky. Bez úmyslu přelétaly jeho oči sloupce listu.

Náhle utkvěl jeho zrak na zprávě o cestách různých členů vynikající pařížské společnosti.

Ve zprávě se pravilo:

"Nyní se nalezají: kníže Okovic v Kaunách, lord Sturby v Mentoně, hraběnka zvidionu a paní Daupinová v Hyeru."

Číslo jmenovaného listu bylo již dva týdny staré.

Když Hektor napjal paměť a vzpomínky srovnal, přesvědčil se, že již uplynulo více nežli měsíc od smrti Gauliotovy.

Jeho svědomí přece o nic nebylo pokojnější.

Cítil, že jeho láska k Martě nikdy neuhasne, neboť ona nepatrná zpráva jeho srdce tou měrou podráždila, jak nikdy nepokládal ani za možno.

A přece viděl veškerou naději do budoucnosti na vždy před sebou zmařenou.

Za tohoto stavu, ve kterém odnikud neviděl útěchy, pojal příšerný úmysl: učiniti životu svému konec.

Matce své učinil sice slib nesáhnouti na svůj život nebo alespoň se pokoušeti o to, aby dále žil; ale slib tento byl mu vynucen a mimo to sám oddával se přesvědčení, že jej matka slibu toho sprostí sama, až bude moci přehlédnouti veškerou tíhu jeho nynější žalosti.

V žádném však případu nesměla jeho matka zvěděti, že sám sáhl si na život.

Chtěl podniknouti cestu, při které se již nalezne nějaká příležitost, aby životu svému konec učiniti mohl, aniž by se dalo souditi, že spáchal sebevraždu.

Bylo potřebí jen zdánlivé neopatrnosti, třebas pádu na koleje pod kola vlaku.... a byl by konec všem útrapám.

Časopisy by zaznamenaly o jedno neštěstí na železnici více a již dne následujícího by se na vše zapomenulo.

Nežli však rozloučí se s životem, předsevzal si ještě alespoň jednou pohlédnouti ve tvář hraběnky z Vidionu a kdyby to bylo i z dálky.

Aby ona jej spatřila, toho si Hektor nepřál.

Ještě jednou tedy chtěl popásti zrak pohledem na milovanou, nežli navždy se uzavře.

Pevně odhodlán provésti plán tento co možno brzy, pravil ještě téhož dne ke svojí matce:

"Slyš mne, milovaná matko! Nynější náš způsob života není na dále snesitelný. Myslím, že to nahlížíš právě tak jako já. Jenom jediná možnost zbývá k dosažení budoucího klidu; musíme Marvil opustiti alespoň na nějakou dobu."

Opustiti domovinu? Dům rodiny Laurierův, hrob manželův a předčasně zemřelých dcer!....

To byla největší oběť, kterou mohl někdo od nebohé matky žádati!

V každé jiné době byla by podobný návrh ihned odmítla s rozhořčením; nyní však, kdy pociťovala radost již z toho, že slyšela syna vyslovovati nějaké přání po dlouhé době jeho naprosté apathie — nyní byla odhodlána ku každé oběti.

Proto odpověděla:

"Učiním vše, co chceš, milý synu! Kam pak hodláš odcestovati?"

"To dobře ještě nevím," pravil s patrným váháním. "Ostatně," dodával po malé chvíli, "chci odcestovat sám."

"Sám?"

"Ano, drahá matko! — Ty budeš mne později následovati. Především však pociťuji potřebu, abych sobě samému byl zůstaven.— Nevyrušuj mne! Je mi beztoho obtížno sděliti s tebou tento můj úmysl. Buď přesvědčena, že tě proto nemiluji méně nežli druhdy; .... ale my se na nějaký čas od sebe musíme rozloučiti."

Veliké slzy perlily se z očí nešťastné paní a padaly na její sepjaté ruce.

Hektor vstal a klekl peřd matkou.

Tato němá bolest matčina jej dojala až k slzám.

Po jediném slově prosby s její strany byl by se snad úmyslu svého vzdal byl by u ní zůstal — alespoň na čas.

Ona však nepronesla žádné podobné prosby a potlačila po chvíli i slzy.

Srdce hrozilo jí puknutím, ona však mocné toto hnutí zakrývala před synem a namlouvala si, že Hektor vlastně má právo, neboť ze mnohých strastí života je nejlepším východiskem opustiti obvyklý kruh, ve kterém stále žijeme.

"Bůh tě, můj snu, ochraňuj!" šeptala pokládajíc ruce svoje na hlavu Hektorovu a na čelo ho líbajíc.

Syn povstal a počal, jak se zdálo, s největším klidem vykládati svoje plány cestovní.

Jak pravil, chtěl cestovati bez přetržení přes Paříž do Nizzy, tam týden nebo také déle pobyti, aby užil blahodárně působícího tepla skvostného podnebí jižního.

Sliboval, že tam vynajde domek, který leží o samotě a jenž by se hodil pro ně oba, matku a syna, aby mohli žíti klidně a nerušeně.

Snad, jak pravil Hektor, prodlouží cestu ještě dále, jeho nepřítomnost ale nijakým způsobem nebude dlouho trvati.

Až se navrátí za tím účelem, aby matku vzal s sebou, doufá, že bude již vyhojen z omrzelosti života.

Politování hodná matka dala se slovy jeho ukolébati ve sladké sny o lepší budoucnosti.

Docela šťastnými sice již nikdy nebudou, to věděli; ona však doufala, že nabude znova alespoň vnitřního klidu.

A bylo-li možno splnění této naděje vykoupiti jen dočasným odloučením se od milovaného syna, pak chtěla se mileráda podrobiti kruté nutnosti jeho odcestování.

Jakmile se jednou k této oběti odhodlala, konala přípravy k synově cestě s největší horlivostí, aby snad se toho úmyslu nevzdal.

Ochotně přivolila, aby Hektor odcestoval ještě téhož dne.

"Ano, máš pravdu!" pravila k němu; "vydej se na cestu ještě dnes večer. Ráno bych snad neměla tolik odvahy, abych tě propustila...."

Nedala si zabrániti, aby sama veškeré předměty zabalila, o kterých myslila, žej sou nutny pro pohodlí jejího syna.

Při tomto zaměstnání jí uplynul čas tak rychle, že se až ulekla, když jí bylo ohlášeno, že vůz k odjezdu na nádraží stojí dole pohotově.

Jak rozumí se samo sebou, doprovodila tam Hektora.

Mezi krátkou jízdou seděla mlčky vedle svého syna, jehož ruku ve své držela a někdy jemně ji stiskla.

Rovněž mlčky vstoupila s ním do čekárny nádražní a když brzy na to přijel na stanici vlak do Met, vyšla opětně mlčky po boku Hektorově na perron.

Zde syna drahého ještě objala, ale slova nebyla schopna.

"Prosím, nastupovat!" volal železniční úředník. Vlak jedoucí do Paříže čeká v Marvilu pouze dvě minuty.

Sotva zaujal Hektor svoje místo a vlak již ujížděl.

Otevřeným oknem poslal loučící se ještě pozdrav svoji matce.... Snad poslední na tomto světě — a pak zmizeli si z očí.

Teprve nyní dlouho potlačovaný bol ubohé paní propukl ve proud slz a ona bojácně se tázala:

"Kdy přijede nazpět? Budu jej vůbec ještě viděti?"

Snapjetím veškeré síly se pak vzchopila a rozvažovala, zdali vůbec může něco učiniti pro bezpečnost syna svého.

A tu vzpomenula si na věrného svého přítele Jeana Trescou. Rychlese odhodlala k činu.

Vešla do telegrafní kanceláře železniční a poslala Jeanovi depeši následujícího obsahu:

"Můj syn odejel právě do Nizzy. Zítra ráno o 7. hodině přibude do Paříže, odkudž hodlá jeti dále přes Lyon. Ujměte se ho a bděte nad ním. Jsem o něj v největších obavách."

III.

Hektor, jenž okamžiku loučení velice se obával, cítil se poněkud spokojenějším, když vlak vyjel z nádraží.

Nějakou chvíli díval se oknem do noci měsícem ozářené, jako by chtěl před odchodem ze života domovskou krajinu ještě jednou pozdraviti, naposledy.

A krajina ta v bílém sněhovém rouchu se mu líbila.

Brzy, když vlak minul hradební zdi, vynořila se v dáli věž zámku Broselského. Jeli kolem sadů zámeckých a Hektor dobře poznával nad zeď vyčnívající malý pavilon, jehož vnitřek byl jevištěm onoho dramatu, které mělo pro něj tak neblahé následky.

Bylo to zvláštní, že vzpomínka na onu událost nechávala jej dosti klidným. Upadl pouze do snivých myšlének, při nichž se mu zdálo, jako by ne on, ale někdo jiný učinil a zakusil vše to, co jemu se v posledních měsících přihodilo. Jenom to vědomí mu zůstávalo, že za pokání za vykonaný přečin musí nasaditi vlastní život.

Znenáhla měnilo se jeho přemýšlení ve skutečný sen. Konečně usnul tak hluboce, že ho nic neprobouzelo, ani hukot vozů, ani pískot stroje, ani čilý život na různých stanicích, na kterých vlak zůstal státi. Teprve při příjezdu do Paříže probudil se ze sílícího spánku; když slyšel, že je v Paříži, myslil, že opravdu sní. V restauraci něco málo posnídal; potom aby nějak ztratil čas do odjezdu marvilského expresního vlaku, podnikl vyjížďku vozem, kterouž prodloužil až k lyonskému nádraží, kam přijel ještě v čas, aby mohl zasednouti do prázdného kupé; v měsíci únoru není doprava na této trati příliš silná. Těše se vyhlídkou, že při jízdě nebude nikým vyrušován, připravoval si veškeré pohodlí.

Již bylo dáno znamení k odjezdu, dalo se očekávati, že se vlak hne každého okamžiku. Najednou byly dvéře kupé prudce otevřeny a jakýsi muž, jenž držel v jedné ruce cestovní vak, ve druhé balík, ve kterém byly stočeny cestovní pokrývka, pléd a deštník, docela lhostejně vstoupil k Hektorovi.

Byl již nejvyšší čas, neboť se sotva cizinec usadil a vlak již ujížděl.

Úředník zavřel dvéře a tím opozdivšího se cestujícího posadil do sedadla. Hektor nad tímto rušením klidu vlastního nemohl potlačiti projev nevole. Při jeho nervosní podrážděnosti způsobilo v něm vystoupení obtížného cizince takový hněv, jako by ho potkalo nějaké neštěstí. Druhý, v němž na první pohled poznán syn Albionu, i kdyby nevolal "Goddam!", se o svého spolucestujícího nestaral ani v nejmenším. Velice zdlouhavě ukládal cestovní vak, když vyňal z něho škotskou čepici, kterou si dal na hlavu místo klobouku. Česal a kartáčoval si rusý vous, rovnal si modré brejle, jež, jak se zdálo, nesrovnávaly se dobře s formou jeho nosu.

Pak rozestřel cestovní pokrývku i pléd, ovinul si jimi své drahé tělo a vrhl se hlasitě si odfukuje do rohu vozu roztáhnuv nohy daleko před sebou. Konečně vytáhl knihu v červené vazbě a pohroužil se ve čtení. Ačkoli se zdálo, že Angličan nemá chuti k zapředení nějaké zábavy, přece měl Hektor za radno dáti mu na jevo, že se baviti nechce; zavíral oči a pokoušel se usnouti. Kdž však očima neúplně zavřenými pohlédl naproti, zdálo se mu, že pozoruje, že Angličan nehledí výhradně do knihy, ale že dívá se též na něj a to způsobem jaksi podivným,

Toto počínání obtěžovalo a znepokojovalo Hektora nemálo.

Bál se, že jej tento muž zná nebo že jest jedním z oněch zlosynů, kteří cestující ve spánku přepadají, olupují a dokonce i vraždí.

"Na nejbližší stanici přestoupnu do jiného vozu!" pravil k sobě Hektor.

Potom však styděl se za svoji dětinnou bázeň a když Angličan stale klidně seděl ve svém koutu a pořáde četl, vzdal se úmyslu onoho a těšil se myšlénkou, že by v jiném kupé nalezl snad ještě obtížnější spolucestující. Oba spolu ještě ani slova nepromluvili, když vlak dojel do Dijonu, kde Angličan vystoupil zanechav otevřenou knihu ležeti na místě, aby mu je tam nikdo nezaujal. Mimoděk pohlédl Hektor na stránky knihy. Četl zde velkými písmenami nadpis: "Je-li konec dobrý, vše dobré." Slova byla pro Hektora dostatečnou látkou ke dlouhému přemýšlení: marně se namáhal nalézti souvislost mezi tímto výrokem a svým stavem. Konec svoji cesty nemohl nikterak nazývati dobrým. Angličan mezitím opětně vstoupil a po něm následovali hned dva důstojníci, kteří jak bylo z jejich zábavy znáti, je-li do Nizzy. Na štěstí pro Hektora postačovali tito pánové sami sobě a neučinli žádný pokus aby Hektora donutili ke konversaci.

Mluvili po celou jízdu mezi sebou o záležitostech vojenských, při čemž se nikterak nerozpakovali vyslovovati se o svých představených a jejich osobních poměrech docela nenuceně. Za Lyonem, jak se zdálo, došla jim látka, byli neustále tišší a konečně usnuli. Také Angličan, jenž následkem příchodu obou důstojníků pozbyl svého pohodlí a více do kouta se tlačiti musil, klidně usnul a chrápal tak hlasitě, že tony, jež vycházely z jeho hrdla, bylo slyšeti docela zřetelně vzdor hukotů vozů vlaku.

Spali všickni, toliko Hektor bděl; děkoval však osudu, když při ranním svítání vjel vlak pod ohromné přístřeší nádraží marseillského.

"Marseille! Všickni vystupovati."

Tak bylo voláno, neboť se tam křižují vlaky na všecky strany. Oba důstojníci spěšně vystoupili a hned odebrali se k vlaku jinému, jenž stál již připraven. Chtěli vlakem tímto jeti dále do Nizzy. Hektor, jenž nikterak nezamýšlel jeti přímo do Nizzy, jak řekl své matce, koupil si v Paříži lístek do Hyeru. Musil tedy čekat v Marseillu až do večera, neboť dříve nejel žádný vlak do tohoto v zimě oblíbeného a hojně navštěvovaného místa.

Angličan, jenž poslední opustil vůz, stál se zavazadly v ruce po nějakou dobu na perronu nerozhodně, jako by nevěděl, kam se má obrátiti. Konečně, jak se zdálo, učinil rozhodnoutí; nastoupil cestu k výpravně zavazadel, kamž krátce před ním odebral se též Hektor Laurier. Když u dveří, jimiž se vycházelo z perronu, odevzdal lístek úředníku za tím účelem zde stojícímu, pravil tento:

"Pane, váš lístek zní až do Nizzy!

"Zde jest ale Marseille."

"Yes, vím."

"Cheete snad zde zůstati?"

"Yes!"

"Pak ale pozbude tento lístek platnosti."

"Yes! Nic nevadí."

Po těch slovech ubíral se do výpravny, kde vydávána přivezená zavazadla. Jak se zdálo, musil svoje zavazadla dlouho hledati. Konečně se domníval, že je nalezl, alespoň prohlížel si kufr, vedle něhož stál Hektor, velmi dopodrobna a se všech stran. Přesvědčil, se jaké jméno je na adrese napsáno a četl též lístek, který za železnicích bývá lepen na každý kousek zavazadel.

Lístek tento zněl: "Z Paříže do Hyeru."

Nyní byl Angličan přesvědčen že to není jeho kufr, když viděl, jak Hektor počítá jej mezi svá zavazadla.... Následujícího dne probudil se Hektor Laurier o osmé hodině ranní v pokoji hotelu, do kterého se dal odvézti minulé noci, když přijel do Hyeru. Vzlor únavě po dlouhé jízdě spal nepokojně. Byl často děšen strašlivými sny. Když se probudil, musil svoje myšlénky sbírati, nežli se vzpamatoval, kde vlastně jest. Pomalu vzpomínal si na cestu z Marvilu do Marseillu; tam při dešti několik hodin chodil ulicemi a pak večer jel drahou dále.

Musil tedy nyní býti v Hyeru. Dále vzpomínal též na příčinu jízdy sem. Chtěl viděti ještě jednou hraběnku z Vidionu.

O tom, že ona zde je, nabyl jistoty hned při svém příjezlu, neboť slyšel, jak se jistý sluha ptal na nádraží, zdali vlakem přibyla bedna z Paříže adresovaná buď na paní Daupinovou nebo na hraběnku z Vidionu. Tedy skutečně nalézal se na blízku oné, na níž nemohl vzpomenouti, aniž by srdce jeho poznovu k ní nevzplanulo láskou, ačkoli si tisíckráte namlouval, že je všecka naděje ztracena.

Nejprve tázal se sám sebe, jak bude to možno, aby hraběnku spatřil, aniž by od ní byl poznán a vůbec viděn. V Paříži by to nebylo těžké, ale zde v tomto malém, tichém místě, kde nikdo neušel veřejné pozornosti, neviděl prozatím žádné možnosti ke splnění svého přání.

(Pokračování.)